

HALFJAARBERICHT 2024

Inhoudsopgave

VERSLAG VAN DE DIRECTIE	3
FINANCIËN	7
HALFJAARCIJFERS 2024	9
Balans per 30 juni 2024	9
Verkorte winst-en-verliesrekening eerste halfjaar 2024	10
Verkort kasstroomoverzicht eerste halfjaar 2024	10
GRONDSLAGEN VOOR WAARDERING EN RESULTAATBEPALING	11
Activiteiten van de vennootschap	11
TOELICHTING OP DE VERKORTE BALANS EN WINST-EN-VERLIESREKENING	13
Immateriële vaste activa	13
Materiële vaste activa	14
Financiële vaste activa	15
Liquide middelen	15
Eigen Vermogen	16
Voorzieningen	16
Langlopende schulden	16
Niet in de balans opgenomen regelingen	17
Fiscale eenheid vennootschapsbelasting	17
Fiscale eenheid BTW	18
Financiële instrumenten	18
Risicobeheersing	18
Som der bedrijfsopbrengsten	19
Som der operationele lasten	21
Financiële baten en lasten	21

Resultaat deelnemingen	21
Belastingen	22
Transacties met verbonden partijen	23
Resultaatverwerking	23
Gebeurtenissen na balansdatum	23

BEOORDELINGSVERKLARING ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT	24
---	-----------

Verslag van de Directie

Overslag Rotterdamse haven nagenoeg gelijk gebleven in eerste halfjaar 2024

- Goederenoverslag vrijwel gelijk (-0,3%)
- Groei containeroverslag zet door (+4,2%)
- Solide bedrijfsresultaat Havenbedrijf Rotterdam
- Hoog investeringsniveau Havenbedrijf
- Aanleg Porthos gestart

De goederenoverslag in de Rotterdamse haven is in het eerste halfjaar van 2024 vrijwel gelijk gebleven ten opzichte van dezelfde periode vorig jaar. De overslag kwam uit op 220,0 miljoen ton. Dat is 0,3% lager dan in dezelfde periode in 2023 (220,7 miljoen ton). De daling kwam vooral door minder overslag van kolen, ruwe olie en overig nat massagoed. Daarentegen is de overslag van ijzererts en schroot, overig droog massagoed, minerale olieproducten en containers toegenomen. De overslag van containers steeg met 4,2% (in tonnage) en 2,2% (in TEU) als gevolg van toenemende (consumenten)vraag en een vroeg piekseizoen. De investeringen van Havenbedrijf Rotterdam liepen in het eerste halfjaar op schema. Zo is gestart met de bouw van CO₂-transport en -opslagproject Porthos, werd de opdracht gegund voor de bouw van het Prinses Alexiaviaduct en investeerde het Havenbedrijf in het digitaal weerbaarder maken van de Rotterdamse haven.

Boudewijn Siemons, CEO Havenbedrijf Rotterdam: 'Na een periode van economische onzekerheid zien we dat de vraag naar grondstoffen en consumptieproducten begint toe te nemen. Dit heeft geleid tot groei van de containeroverslag in het eerste halfjaar. Of die ontwikkeling ook gaat doorzetten in andere segmenten is mede afhankelijk van het tempo waarmee de Europese industrie aantrekt in de komende maanden. Ondertussen houden wij vast aan onze koers en blijven we investeren en projecten uitvoeren om de energie- en grondstoffentransitie tot een succes te maken en de infrastructuur van het havencomplex verder te verbeteren.'

Economische waardecreatie

Financiën Havenbedrijf Rotterdam

De financiële resultaten van Havenbedrijf Rotterdam waren solide in het eerste halfjaar van 2024. De opbrengsten, voornamelijk uit zeehavengelden en huur- en erfpachtopbrengsten namen toe met € 23,0 miljoen tot € 439,6 miljoen ten opzichte van het eerste halfjaar 2023. De operationele lasten stegen met € 13,3 miljoen naar € 147,9 miljoen. Daarmee steeg het resultaat voor belastingen, rente, afschrijvingen en waardeverminderingen met € 9,7 miljoen tot € 291,7 miljoen. Het nettoresultaat steeg met € 31,7 miljoen tot € 148,2 miljoen. De grotere stijging van het nettoresultaat wordt veroorzaakt door twee posten uit 2023 voor gezamenlijk € 15,3 miljoen, die dit jaar niet terugkeren.

De bruto investeringen in het eerste halfjaar van 2024 bedroegen € 164,4 miljoen, inclusief kapitaalstortingen in deelnemingen (eerste halfjaar 2023: € 135,7 miljoen). De belangrijkste investering in het eerste halfjaar van 2024 is de verbreding van het Yangtzekanaal (€ 15,8 miljoen). Van de kapitaalstortingen heeft € 20,4 miljoen betrekking op Porthos.

Overslag

Droog massagoed

De overslag van droog massagoed is met 2,1% gestegen vergeleken met dezelfde periode vorig jaar. De stijging wordt voornamelijk veroorzaakt door de hogere overslag van ijzererts en schroot. Dit segment steeg met 12,6% naar 14,6 miljoen ton als gevolg van hogere staal- en ijzerproductie in Duitsland in het eerste halfjaar. De overslag van kolen is met 2,4 miljoen ton afgenomen (-19,7%) als gevolg van de lage vraag naar energiekolen voor stroomproductie. Zon en wind worden steeds meer ingezet als duurzame bronnen voor de productie van stroom. Ook de overslag van cokeskolen is gedaald, ondanks de stijging in de staalproductie in Duitsland. Doordat er vorig jaar voldoende voorraad is opgebouwd, is de aanvoer in het eerste halfjaar afgenomen. De overslag van agribulk is afgenomen met 1,2 miljoen ton door o.a. lage vraag naar sojabonen als gevolg van het verplaatsen van bepaalde processen naar de Verenigde Staten. Overig droog massagoed (grondstoffen voor verschillende industriële toepassingen en de bouwsector) laat een stijging zien. De overslagcijfers van agribulk (-19,3%) en overig droog massagoed (80,7%) tonen grote afwijkingen ten opzichte van 2023. Door een correctie in 2023 op een foutieve aangifte in het zeehavengeld systeem in 2022, laten deze cijfers een vertekend beeld zien. Zonder de correctie laat agribulk een daling zien van 5,1% en overig droog massagoed een stijging van 20,7%.

Nat massagoed

In het eerste halfjaar is er 3,1% minder nat massagoed overgeslagen. Er werd 5,8% minder ruwe olie overgeslagen als gevolg van onderhoud aan een aantal raffinaderijen in Rotterdam in het eerste kwartaal. Hierdoor kon er minder verwerkt worden en was er minder import nodig. De overslag van minerale olieproducten steeg in het eerste halfjaar met 4,7% naar 28,6 miljoen ton. De overslag van LNG was met 6,0 miljoen ton (0,3%) in het eerste halfjaar vergelijkbaar met vorig jaar. Voor beide segmenten geldt dat er sinds de inval van Rusland in Oekraïne grote voorraden zijn aangelegd om de energiezekerheid op te bouwen. Het segment overig nat massagoed daalde met 7,9%.

Containers en breakbulk

De overslag van containers nam in het eerste halfjaar toe met 4,2% in tonnen tot 67,1 miljoen ton en met 2,2% in TEU tot 6,8 miljoen TEU. In het eerste kwartaal was al een licht herstel van de containeroverslag te zien. Deze trend heeft zich doorgezet in het tweede kwartaal. Dit is een direct gevolg van een stijging in de vraag naar consumptiegoederen. Daarnaast is er sprake van een vervroegd piekseizoen doordat importeurs hun producten eerder dan normaal bestellen vanwege de langere vaartijden en de fluctuerende vaarschema's. Schepen varen sinds eind 2023, als gevolg van onrust rondom de Rode Zee, niet meer door het Suezkanaal. De containermarkt is zich nog steeds aan het aanpassen aan deze nieuwe situatie. Door de langere vaartijd via Kaap de Goede Hoop zijn er uitdagingen met het vinden van voldoende scheepscapaciteit. Ook hebben wijzigingen in vaarschema's, een toename van de vraag en slecht weer in Azië gezorgd voor congestie in havens in Azië, het Midden-Oosten en Zuid-Europa. Ondanks dat de congestie in Noordwest-Europa tot nu toe beperkt is, zijn er wel gevolgen voor de operaties in de haven en het achterland. De aankomst van schepen is door de wijzigingen in de schema's lastiger te plannen. Daarnaast zijn ook de callsizes flink toegenomen sinds het begin van de crisis in de Rode Zee. Hierdoor hebben terminals en achterlandmodaliteiten te maken met piekbelasting, wat leidt tot vertragingen in de afhandeling van de containers.

Het Roll-on Roll-off verkeer (RoRo) is als gevolg van een zwakke Britse economie afgenomen met 4,1% tot 12,8 miljoen ton. Het segment overig stukgoed daalde met 10,5% naar 3,1 miljoen ton. Dit heeft te maken met de containerisatie van stukgoed en het verschuiven van verschillende ladingpakketten naar andere havens.

Maatschappelijke waardecreatie

Energie- en grondstoffentransitie

Er wordt in de haven op dit moment flink gebouwd. De waterstofleiding wordt aangelegd, het CO₂-transport en -opslagproject Porthos wordt gebouwd en op het eerste conversiepark verrijst de 200MW waterstoffabriek van Shell. Op het tweede conversiepark, dat ruimte biedt voor 1 GW elektrolyse, gaat Zeevonk II een elektrolyser bouwen. Dit consortium van Vattenfall en CIP won de tender voor windpark IJmuiden Ver kavel Beta. De waterstofeconomie lijkt nu echt uit de startblokken gekomen. Tegelijkertijd is er ook tegenwind. Zo is recent bekend gemaakt dat de aanleg van de Delta Rhine Corridor, waar de waterstofleiding richting andere Nederlandse en Duitse industrieclusters deel van uitmaakt, vier jaar later wordt gerealiseerd. Dat zou de energietransitie enorm vertragen. Het is van groot belang dat alles op alles wordt gezet om dit proces te versnellen, met het oog op verduurzaming en de concurrentiepositie van industrieclusters in Nederland en Europa. Ook hoge aansluitkosten op het net, hoge elektriciteitsprijzen en regelgeving die remmend werkt voor de energietransitie zorgen voor vertraging. Besluitvorming om te investeren in waterstofproductie blijft nog achter. Er is wel beweging in de regelgeving rond de raffinageroute wat de vraag naar groene waterstof zal stimuleren. Het Havenbedrijf zal, zowel bij het kabinet als op Europees niveau, het belang van een goed investeringsklimaat onder de aandacht blijven brengen. Inmiddels groeit de walstroomcapaciteit in de haven, doen er 4 partijen mee aan het biedproces voor het drijvend zonnepark op de Slufter en worden de mogelijkheden onderzocht voor verdere samenwerking op het gebied van warmte, het gebruik van stoom en het ontwikkelen van duurzaam vliegverkeer door biobrandstoffen en waterstof.

Ook in de transitie van fossiele moleculen naar CO₂-neutrale moleculen worden de nodige stappen gezet. Het Havenbedrijf ontwikkelt momenteel een visie en strategie over zijn rol in deze grondstoffentransitie. Daarbij wordt niet alleen gekeken naar de rol van de haven in de productie van hernieuwbare brandstoffen, maar ook naar kritieke materialen. Deze zijn essentieel voor het realiseren van de energietransitie, en ook van groot belang voor de strategische onafhankelijkheid van Nederland en Europa.

Digitalisering & cyberweerbaarheid

In het huidige tijdperk met toenemende digitale dreiging is weerbaarheid tegen maatschappij-ontwrichtende dreigingen een randvoorwaarde voor het goed functioneren van de nautische en logistieke processen in de haven. In het eerste halfjaar van 2024 zijn belangrijke stappen gezet op het gebied van digitalisering en cyberweerbaarheid. Zo ondersteunt het Havenbedrijf de Vertrouwensketen. Deze publiek-private samenwerking heeft als doel logistieke ketens digitaal weerbaarder te maken, ook tegen criminaliteit en diefstal. Door een nieuwe digitale manier van werken wisselen partijen informatie uit in een gesloten systeem. Het recht om een container op te halen bij de terminal kan daarbij alleen digitaal aan geautoriseerde vervoerders worden doorgegeven. Door de Vertrouwensketen is het niet meer mogelijk om onrechtmatig een container op te halen. De Zeehavenpolitie ziet dat dit door het werken via de Vertrouwensketen ook daadwerkelijk niet meer gebeurt. Inmiddels verloopt 43% van alle importcontainers via de Vertrouwensketen. Alle importcontainers uit Latijns-Amerika en Noord-Amerika maken sinds dit jaar onderdeel uit van deze werkwijze. Nu wordt gewerkt aan verdere uitbreiding naar andere vaargebieden.

Ook slaagde een consortium van Havenbedrijf Rotterdam, Q*Bird, Single Quantum, Cisco, Eurofiber, Portbase, Intermax en InnovationQuarter er in mei van dit jaar in om als eerste ter wereld een schaalbare quantumnetwerk-verbinding aan te leggen in de haven van Rotterdam. In een proefopstelling is de beveiliging van gevoelige informatie door het gebruik van quantumtechnologie succesvol gebleken. Dit nieuwe communicatiesysteem kan in de toekomst de veiligheid van de tienduizenden zeeschepen, die de haven jaarlijks bezoeken, verbeteren en ook het economische verkeer dat daaruit voortvloeit beter beveiligen tegen de dreiging van quantumcomputers. Op dit moment zijn er twee eindpunten bij Portbase en het Havenbedrijf verbonden met de centrale hub van het quantumnetwerk. Nu de proef geslaagd is, zullen in de loop van dit jaar nieuwe eindpunten bij de douane en een aantal nautische dienstverleners in de haven worden aangesloten op de centrale hub.

Vooruitblik

Overslag

Over het gehele jaar wordt een lichte stijging van het overslagvolume verwacht. De toegenomen containervolumes zijn daar een voorbode van. Verder zijn opgebouwde voorraden in andere segmenten afgebouwd en lijkt de Europese industriële productie voorzichtig aan te trekken door de lagere energieprijzen.

Belang van Europese samenwerking groter dan ooit

De energie- en grondstoffentransitie zijn op dit moment de grootste uitdagingen waar de Europese havens voor staan. Havens en industrie in Noordwest-Europa trekken daarom steeds vaker samen op om een duurzame toekomst voor de Europese industrie en samenleving veilig te stellen.

Boudewijn Siemons, CEO Havenbedrijf Rotterdam: 'De Europese economie heeft alleen een toekomst als de energie- en grondstoffentransities slagen. Havens spelen daarin een cruciale rol. We moeten daarom meer denken én handelen vanuit dat grensoverstijgende belang. Hoe sneller Europa onafhankelijk wordt van fossiele brandstoffen, hoe groter de kans op strategische autonomie. Vertraging betekent dat we geopolitiek kwetsbaar blijven en dat is slecht voor Nederland én voor Europa. Een stevige inzet vanuit Nederland in Brussel, die zich sterk maakt voor de belangen van zeehavens in de energie- en grondstoffentransitie, is nu belangrijker dan ooit.'

In de omslag van fossiele naar hernieuwbare energie spelen uitdagingen rond stikstof, netcongestie en vergunningsverlening momenteel een belemmerende rol. Ook voorspelbare en competitieve marktomstandigheden voor investeringen in de verduurzaming van de industrie en de beschikbaarheid van voldoende grondstoffen zijn voor een succesvolle transitie cruciaal. Daarom is de komende jaren stabiel beleid en forse stimulering van groene energie en een circulaire economie nodig, zowel vanuit Den Haag als Brussel.

Financiën

In het eerste halfjaar van 2024 is een resultaat na belastingen geboekt van 148,2 miljoen euro. Het resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening voor belastingen over de eerste helft van 2024 is 182,8 miljoen euro. Dit is een stijging van 16,0% ten opzichte van het eerste halfjaar van 2023 (157,7 miljoen euro).

De omzet van het eerste halfjaar van 2024 is vergeleken met de eerste helft van 2023 met 5,5% (23,0 miljoen euro) gestegen. Dit wordt veroorzaakt door een toename van de inkomsten uit contracten met 25,3 miljoen euro door nieuwe contracten, prijsherzieningen en indexeringen. Het zeehavengeld is gedaald met 0,8 miljoen euro met name door de lagere overslag, wat een negatief volume- en prijseffect heeft.

De operationele lasten zijn in de eerste helft van 2024 9,9% (13,3 miljoen euro) hoger dan in de eerste helft van 2023. Deze stijging komt met name doordat de exploitatielasten over de gehele breedte zijn toegenomen als gevolg van indexatie van tarieven. Dit is met name zichtbaar in inhuur van personeel en onderhoudskosten. Daarnaast is het effect van de CAO verhoging per 1 juli 2023 zichtbaar in de lonen, salarissen en sociale lasten.

De bruto-investeringen in het eerste halfjaar van 2024 bedragen 164,4 miljoen euro inclusief kapitaalstortingen in deelnemingen (eerste halfjaar 2023: 135,7 miljoen euro). De kapitaalstortingen in deelnemingen bedragen 24,8 miljoen euro. De grootste investering voor het eerste halfjaar van 2024 is de verbreding van het Yangtzekanaal (15,8 miljoen euro). Daarnaast heeft 20,4 miljoen euro van de kapitaalstortingen betrekking op Porthos.

Per saldo zijn de totale liquide middelen ten opzichte van einde boekjaar 2023 met 47,9 miljoen euro afgenomen. In de eerste helft van 2024 is het dividend inclusief dividendbelasting over boekjaar 2023 betaald van 129,0 miljoen euro. Ondanks de vermindering van de totale liquide middelen zijn er voldoende kasstromen beschikbaar voor het Havenbedrijf Rotterdam om verplichtingen na te kunnen komen en te blijven investeren in de haven.

Halfjaarcijfers 2024

Balans per 30 juni 2024

(voor resultaatbestemming, bedragen x € 1.000)	30 juni 2024	31 december 2023
Activa		
Vaste activa		
Immateriële vaste activa	100.035	84.117
Materiële vaste activa	4.028.536	4.008.727
Financiële vaste activa	1.586.747	1.596.517
	5.715.318	5.689.361
Vlottende activa		
Vorraden	846	652
Vorderingen	245.093	229.595
Liquide middelen	242.893	290.811
	488.832	521.058
Totaal activa	6.204.150	6.210.419
Passiva		
Eigen vermogen	4.569.059	4.553.017
Voorzieningen	47.352	49.498
Langlopende schulden	1.354.858	1.364.146
Kortlopende schulden	232.881	243.758
Totaal passiva	6.204.150	6.210.419

Verkorte winst-en-verliesrekening eerste halfjaar 2024

(bedragen x € 1.000)	HY1 2024	HY1 2023
Som der bedrijfsopbrengsten	439.584	416.541
Som der operationele lasten	-147.922	-134.623
Resultaat voor rente en afschrijvingen	291.662	281.918
Afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen van vaste activa	-88.655	-97.130
Bedrijfsresultaat	203.007	184.788
Financiële baten en lasten	-20.188	-27.120
Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening voor belastingen	182.819	157.668
Belastingen	-38.719	-37.768
Resultaat deelnemingen	4.135	-3.397
Resultaat na belastingen	148.235	116.503

Verkort kasstroomoverzicht eerste halfjaar 2024

(bedragen x € 1.000)	HY1 2024	HY1 2023
Bedrijfsresultaat	203.007	184.788
Afschrijvingen, mutaties in voorzieningen en overige langlopende posten	87.311	95.686
Mutaties in werkkapitaal	-35.207	-65.203
Kasstroom uit bedrijfsactiviteiten	255.111	215.271
Ontvangen en betaalde interest	-3.773	-8.404
Betaalde vennootschapsbelasting	-40.430	-41.934
Kasstroom uit operationele activiteiten	210.908	164.933
Investeringskasstroom bruto	-142.180	-125.493
Subsidies en overige mutaties	14.230	18.627
Desinvesteringen	3.353	94
Kasstroom uit investeringsactiviteiten	-124.597	-106.772
Kasstroom uit financieringsactiviteiten	-134.229	-87.467
Saldo kasstroom	-47.918	-29.306
Saldo geldmiddelen per 1 januari	290.811	177.819
Saldo geldmiddelen per 30 juni	242.893	148.513
Mutatie geldmiddelen	-47.918	-29.306

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Activiteiten van de vennootschap

Havenbedrijf Rotterdam is beheerder, exploitant en ontwikkelaar van het Rotterdamse haven- en industriegebied. Als naamloze vennootschap heeft Havenbedrijf Rotterdam twee aandeelhouders: gemeente Rotterdam (70,83%) en de Staat (29,17%).

De statutaire doelen/ kernactiviteiten van Havenbedrijf Rotterdam zijn:

- het ontwikkelen, aanleggen, beheren en exploiteren van het haven- en industriegebied in Rotterdam;
- het bevorderen van een effectieve, veilige en efficiënte scheepvaartafwikkeling in de Rotterdamse haven en het aanloopgebied voor de kust.

Havenbedrijf Rotterdam creëert economische en maatschappelijke waarde door samen met klanten en stakeholders duurzame groei te realiseren in de haven.

Havenbedrijf Rotterdam investeert in de ontwikkeling van grond tot uitgeefbaar terrein en in de haveninfrastructuur, zoals kademuuren, steigers, (water)wegen en kabel- en leidingvoorzieningen. Deze infrastructuur maakt het terrein bereikbaar en maakt overslag van goederen mogelijk. De terreinen en infrastructuur in de haven worden verhuurd of in erfpacht uitgegeven aan bedrijven en dat vormt één van onze belangrijkste inkomstenstromen. Een andere belangrijke inkomstenstroom is afkomstig van havengelden. Havengelden worden ontvangen van (internationale) rederijen wanneer hun schepen gebruikmaken van onze nautische infrastructuur in de haven.

Grondslagen voor het opstellen van het halfjaarbericht

Het halfjaarbericht is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen van Titel 9 Boek 2 Burgerlijk Wetboek en de uitspraken van de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving, uitgegeven door de Raad voor de Jaarverslaggeving. Zoals toegestaan binnen RJ 394 'Tussentijdse Berichtgeving' bevat dit halfjaarbericht niet alle verplichte informatie van een volledige jaarrekening en moet daarom tezamen met de jaarrekening 2023 worden gelezen. Op de halfjaarcijfers zijn dezelfde grondslagen van toepassing voor de waardering van activa en passiva en voor de resultaatbepaling als voor de jaarrekening 2023.

Vrijstelling consolidatieplicht

Havenbedrijf Rotterdam maakt gebruik van de vrijstelling van de plicht om de gegevens te consolideren van deelnemingen indien de in de consolidatie te betrekken maatschappijen gezamenlijk een financiële betekenis hebben die te verwaarlozen is op het geheel van Havenbedrijf Rotterdam (RJ 217.304).

Stelselwijzigingen

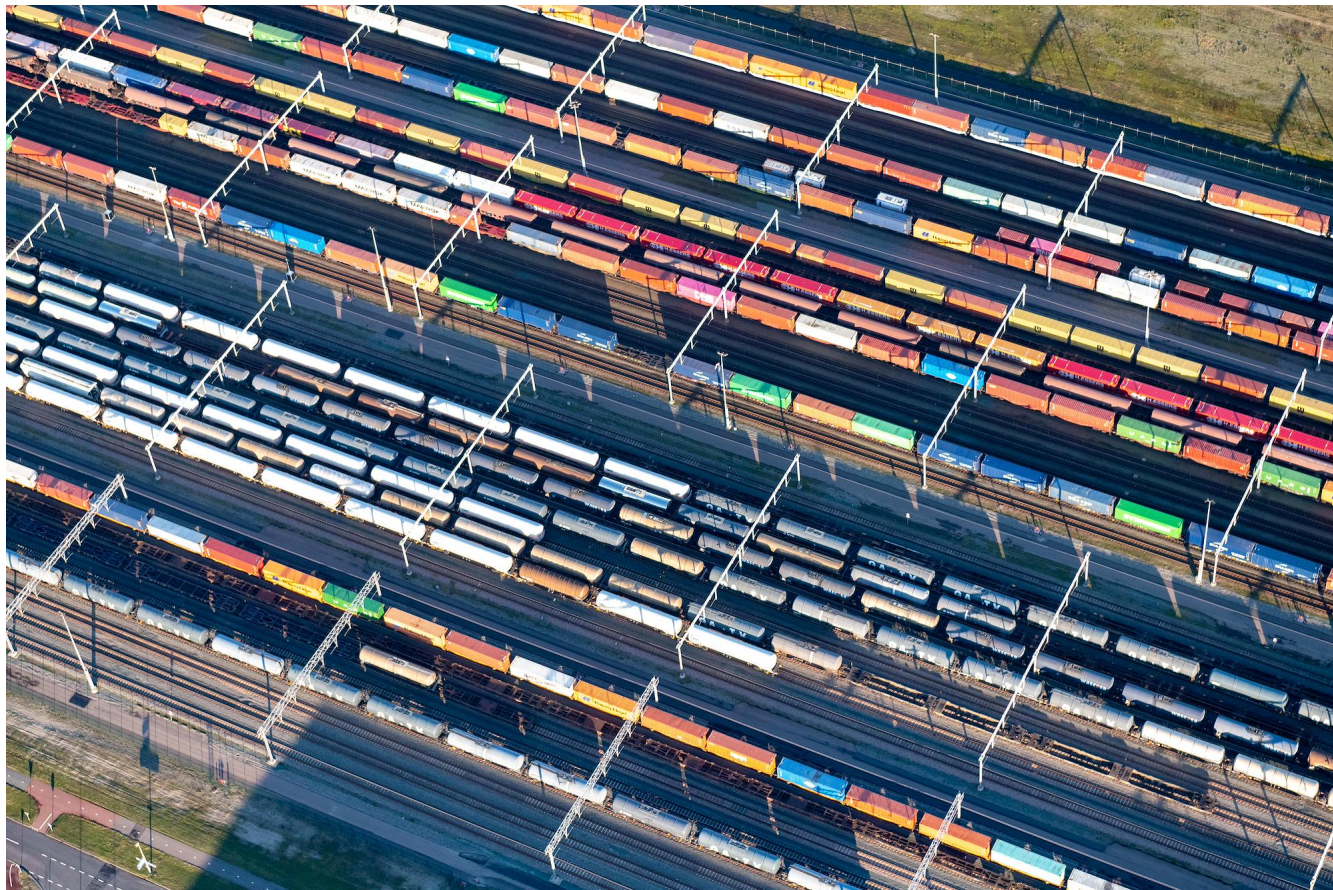
In het eerste halfjaar van 2024 zijn er geen stelselwijzigingen doorgevoerd die invloed hebben op vermogen en resultaat.

Oordelen en schattingen

Bij de toepassing van de grondslagen en regels voor het opstellen van het halfjaarbericht vormt de algemene directie van Havenbedrijf Rotterdam zich diverse oordelen en schattingen. In het eerste halfjaar van 2024 zijn er geen significante wijzigingen in de wijze van oordelen en schatten.

Geopolitieke en seizoensinvloeden

De overslagvolumes zijn in beperkte mate onderhevig aan geopolitieke en seizoensinvloeden. De opbrengsten uit huur- en erfpachtcontracten en de exploitatiekosten zijn niet of nauwelijks onderhevig aan seizoensinvloeden.

Toelichting op de verkorte balans en winst-en-verliesrekening

Immateriële vaste activa

	Kosten van ontwikkeling (intern gegenereerd)	Kosten van verwerving ter zake van vergunningen en rechten van intellectuele eigendom (aangekocht)	Vooruitbetaald op IMVA	Immateriële vaste activa in aanbouw	Totaal
(bedragen x € 1.000)					
Aanschafwaarde	132.396	61.845	8.294	27.090	229.625
Cumulatieve afschrijvingen	-88.868	-46.067	-8.017	-2.556	-145.508
Boekwaarde 1 januari 2024	43.528	15.778	277	24.534	84.117
Bruto-investeringen	-	-	8.349	20.830	29.179
Desinvesteringen (aanschafwaarde)	-	-	-953	-	-953
Desinvesteringen (cum. afschrijvingen)	-	-	-	-	-
Subsidies	-	-	-	-	-
(Rijks)bijdragen	-	-	-	-	-
Afschrijvingen	-8.857	-3.289	-	-	-12.146
Bijzondere waardeverminderingen	-	-	-	-	-
Overboeking (i)mva aanschafwaarde	-	-	-	-162	-162
Overboeking (i)mva afschrijvingen	-	-	-	-	-
Ingebruikname	12.808	2.484	-	-15.292	-
Mutaties 2024	3.951	-805	7.396	5.376	15.918
Boekwaarde 30 juni 2024	47.479	14.973	7.673	29.910	100.035
Aanschafwaarde	145.204	64.329	15.690	32.466	257.689
Cumulatieve afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen	-97.725	-49.356	-8.017	-2.556	-157.654
Boekwaarde 30 juni 2024	47.479	14.973	7.673	29.910	100.035
Afschrijvingsperioden in jaren	3 tot 10 jaar	2 tot 10 jaar	niet afgeschreven	niet afgeschreven	

De immateriële vaste activa zijn in de eerste helft van 2024 toegenomen met 15,9 miljoen euro door het saldo van bruto-investeringen (29,2 miljoen euro), desinvesteringen (1,0 miljoen euro) en afschrijvingen (12,1 miljoen euro). De desinvestering ziet toe op de verkoop van stikstofcertificaten (1,0 miljoen euro).

Materiële vaste activa

(bedragen x € 1.000)	Terreinen en infraplus	Openbare infra, havenbekkens en vaarwegen	Kademuren, steenglooingen, steigers en overige afmeer- voorzieningen	Vaste bedrijfs- middelen en overige activa	Materiële vaste activa in aanbouw	Totaal
Aanschafwaarde	1.673.026	1.368.508	2.026.598	891.732	333.730	6.293.594
Cumulatieve afschrijvingen	-409.492	-649.095	-807.398	-418.286	-596	-2.284.867
Boekwaarde 1 januari 2024	1.263.534	719.413	1.219.200	473.446	333.134	4.008.727
Bruto-investeringen	-	-	-	-	110.386	110.386
Desinvesteringen (aanschafwaarde)	-	-	-	-	-	-
Desinvesteringen (cum. afschrijvingen)	-	-	-	-	-	-
Subsidies	-	-	-	-	-456	-456
(Rijks)bijdragen	-	-	-	-	-13.774	-13.774
Afschrijvingen	-11.956	-21.317	-25.292	-15.827	-	-74.392
Bijzondere waardeverminderingen	-	-	-	-	-2.117	-2.117
Overboeking (i)mva aanschafwaarde	-	-	-	-	162	162
Overboeking (i)mva afschrijvingen	-	-	-	-	-	-
Ingebruikname	23.109	21.130	2.915	21.367	-68.521	-
Mutaties 2024	11.153	-187	-22.377	5.540	25.680	19.809
Boekwaarde 30 juni 2024	1.274.687	719.226	1.196.823	478.986	358.814	4.028.536
Aanschafwaarde	1.696.135	1.389.638	2.029.513	913.099	361.527	6.389.912
Cumulatieve afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen	-421.448	-670.412	-832.690	-434.113	-2.713	-2.361.376
Boekwaarde 30 juni 2024	1.274.687	719.226	1.196.823	478.986	358.814	4.028.536
Afschrijvingsperioden in jaren	25 jaar tot niet afgeschreven	8 tot 50 jaar	25 tot 75 jaar	3 tot 50 jaar	n.v.t.	

De materiële vaste activa zijn in de eerste helft van 2024 toegenomen met 19,8 miljoen euro door bruto-investeringen (110,4 miljoen euro), afgenomen door afschrijvingen (-/- 74,4 miljoen euro) en bijzondere waardeverminderingen (-/- 2,1 miljoen euro). Daarnaast zijn subsidies toegerekend aan lopende projecten wat in totaal een effect heeft van -/- 14,2 miljoen euro. De bijzondere waardeverminderingen betreffen afboekingen van projecten in de ontwikkelfase.

De grootste investeringen in het eerste halfjaar van 2024 zijn de verbreding van het Yangtzekanaal en de aanleg kademuur Prinses Amaliahaven.

In de eerste helft van 2024 is 9,1 miljoen euro aan interne personeelslasten geactiveerd (eerste halfjaar 2023: 8,0 miljoen euro). Dit betreft de direct aan de vervaardiging van een actief toerekenbare personeelslasten.

Financiële vaste activa

De financiële vaste activa zijn in de eerste helft van 2024 afgenomen met 9,8 miljoen euro. Dit komt onder andere door de amortisatie van het geactiveerde deel van de renteswap van 22,5 miljoen euro.

Overige mutaties in de financiële vaste activa betreffen de toename in de overige langlopende posten van 11,6 miljoen euro, de toename van de actieve belastinglatentie voor de eerste helft van 2024 van 2,5 miljoen euro. Daartegenover staat een afname in de langlopende vorderingen van 2,4 miljoen euro als gevolg van de aflossing van een lening, en een toename in de deelnemingswaarde van 1,0 miljoen euro met name als gevolg van het resultaat deelnemingen.

In de eerste helft van 2024 is er sprake geweest van in totaal 24,8 miljoen euro aan kapitaalstortingen. Hiervan heeft 20,4 miljoen euro betrekking op Porthos.

Liquide middelen

De liquide middelen bestaan uit bank- en rekeningcourant tegoeden van 116,3 miljoen euro en deposito's van 126,6 miljoen euro. De mutaties in de liquide middelen zijn opgenomen in het kasstroomoverzicht.

Eigen Vermogen

(bedragen x € 1.000)	Geplaatst aandelenkapitaal	Agio	Wettelijke reserve deelnemingen	Wettelijke reserve omrekeningsverschillen	Wettelijke reserve immateriële vaste activa	Overige reserves	Totaal bestemmen resultaat
1 januari 2024	900.000	391.200	72.473	131	66.050	2.889.644	233.519
Resultaat 2024	-	-	-	-	-	-	148.231
Uitgekeerd dividend 2023	-	-	-	-	-	-	-129.034
Bestemming resultaat 2023	-	-	-	-	-	104.485	-104.485
Reserve omrekeningsverschillen	-	-	-	-3.159	-	-	-
Reserve deelnemingen	-	-	8.367	-	-	-8.367	-
Reserve IMVA	-	-	-	-	10.007	-10.007	-
Totaal mutaties 2024	-	-	8.367	-3.159	10.007	86.111	-85.284
30 juni 2024	900.000	391.200	80.840	-3.028	76.057	2.975.755	148.231

Het netto resultaat is 148,2 miljoen euro (eerste halfjaar 2023: 116,5 miljoen euro).

Voorzieningen

De post voorzieningen bestaat uit de voorziening voor toekomstige bodemsanering van 35,8 miljoen euro (31-12-2023: 36,4 miljoen euro) en de voorziening voor personeelsregelingen van 11,6 miljoen euro (31-12-2023: 13,1 miljoen euro).

Langlopende schulden

(bedragen x € 1.000)	30 juni 2024	31 december 2023
Schulden aan kredietinstellingen	788.902	794.150
Schulden kapitaalmarktfinanciering	190.142	190.089
Leningportefeuille	979.044	984.239
Afkoop erfpacht	112.858	114.578
Overige langlopende posten	262.956	265.329
Overige langlopende schulden	375.814	379.907
Totaal	1.354.858	1.364.146

De schulden aan kredietinstellingen zijn afgenomen door reguliere aflossingen. Er is geen sprake van nieuwe leningen.

Een deel van de leningen kent een variabele rentevergoeding, welke is gebaseerd op het 3-maands euribortarief + opslag. Deze variabele rentevergoeding is gemaximeerd door middel van een renteswap naar een vast rentepercentage (onderliggende omvang van 375 miljoen euro). Voor de faciliteiten voor langlopende schulden zijn geen zekerheden verstrekt. Met financiers zijn ratio's overeengekomen. Net als per ultimo 2023 voldoet Havenbedrijf Rotterdam ruim aan de afgesproken normen.

Niet in de balans opgenomen regelingen

Havenbedrijf Rotterdam is voorwaardelijke regelingen en meerjarige financiële rechten en verplichtingen aangegaan met gemeenten, externe partijen en deelnemingen. Deze regelingen en verplichtingen hebben voornamelijk betrekking op de ontwikkeling en het onderhoud van het Haven Industrieel Complex Rotterdam, de stadshavens van Rotterdam en interne bedrijfsvoering. Voor een uitgebreide toelichting wordt verwezen naar de jaarrekening 2023. In de eerste helft van 2024 zijn geen nieuwe niet uit de balans blijvende regelingen aangegaan.

Fiscale eenheid vennootschapsbelasting

Havenbedrijf Rotterdam N.V. maakt onderdeel uit van een fiscale eenheid voor de vennootschapsbelasting met de volgende deelnemingen:

- Mainport Holding Rotterdam N.V.
- Cruise Port Rotterdam B.V.
- Portshuttle Rotterdam B.V.
- Blockchain Fieldlab B.V.
- Nextlogic B.V.
- PortXchange Products B.V.
- Mainport Foreign Investments B.V.
- Port of Pecém Participations B.V.
- MHR Commanditaire Venoot B.V.
- MHR Silent Partner B.V.
- Routescanner B.V.
- HbR CCS B.V.
- HbR CCS Pipeline LP B.V.
- HBR CCS BD LP B.V.
- HbR Hydrogen B.V.
- PXP Global Services B.V.
- Cruise Port Shore Power B.V.

Havenbedrijf Rotterdam is uit dien hoofde hoofdelijk aansprakelijk voor de belastingschuld van de fiscale eenheid als geheel. Het Havenbedrijf Rotterdam N.V. draagt de gehele belastinglast en de verschuldigde vennootschapsbelasting wordt via het Havenbedrijf Rotterdam afgedragen.

Fiscale eenheid BTW

Het Havenbedrijf Rotterdam N.V. maakt onderdeel uit van een fiscale eenheid voor de BTW met de volgende deelnemingen:

- Mainport Holding Rotterdam N.V.
- Cruise Port Rotterdam B.V.
- Portshuttle Rotterdam B.V.
- Blockchain Fieldlab B.V.
- Nextlogic B.V.
- HbR CCS B.V.
- Cruise Port Shore Power B.V.

Het Havenbedrijf Rotterdam is uit dien hoofde hoofdelijk aansprakelijk voor de belastingschuld van de fiscale eenheid als geheel. De verschuldigde BTW wordt via het Havenbedrijf Rotterdam N.V. afgedragen.

Financiële instrumenten

Havenbedrijf Rotterdam heeft renteswapcontracten uitstaan bij kredietinstellingen. De renteswaps dienen ter dekking van het renterisico dat Havenbedrijf Rotterdam loopt op de variabele leningen alsmede de financieringsbehoefte op lange termijn die volgt uit de strategische ambities van Havenbedrijf Rotterdam.

De berekende marktwaarde van de renteswaps per 30-06-2024 bedraagt 5,1 miljoen euro (31-12-2023: -/- 7,0 miljoen euro). De toename van de marktwaarde wordt veroorzaakt door een stijging van de lange termijn variabele rente. Havenbedrijf Rotterdam is niet voornemens de gehele swappositie voortijdig te beëindigen, omdat met de renteswaps het renterisico afgedekt wordt.

Havenbedrijf Rotterdam past kostprijshedge-accounting toe. Voor een uitgebreide toelichting wordt verwezen naar de jaarrekening 2023.

Risicobeheersing

Voor de identificatie, beheersing en rapportage van risico's hanteert Havenbedrijf Rotterdam een risicobeheersing- en controlsysteem. Het systeem is gebaseerd op de internationaal geaccepteerde standaarden van de Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (COSO) en staat beschreven in het jaarverslag 2023. De belangrijkste risico's zijn als onderdeel van het strategisch planningsproces begin 2024 geactualiseerd. Als gevolg hiervan is het top risico 'Terroristische aanslag in de haven' breder getrokken naar 'Ideologische/interstatelijke conflicten'. De volledige risico omschrijving wordt als volgt: 'Ideologische/interstatelijke conflicten (en mogelijke sancties) leiden tot aanslag, disruptie in de logistieke ketens en scheepvaartafwikkeling. Dit heeft een negatieve invloed op de continuïteit, veiligheid, bereikbaarheid en het imago van de Rotterdamse haven.'

De ontwikkelingen rondom ons heen zijn geenszins voorspelbaar (geopolitiek) of de uitdagingen eenvoudig (o.a. netcapaciteit, stikstof, vestigingsklimaat). Positieve ontwikkeling is dat in toenemende mate het belang van industriepolitiek wordt gezien door nationale en Europese beleidsmakers. We blijven het gesprek hierover aangaan, en in diverse verbanden werken aan de verduurzaming van industrie en logistiek en de aantrekkelijkheid van de haven voor omwonenden (leefomgeving), werkzoekenden en (potentiële) klanten. Onze aandacht en activiteiten voor een (nautisch) veilige, duurzame, bereikbare, digitale, cyberweerbare en ondermijningwerende haven zetten we voort.

Som der bedrijfsopbrengsten

(bedragen x € 1.000)	HY1 2024	HY1 2023
Zeehavengeld	160.829	161.660
Binnenhavengeld	8.043	7.992
Inkomsten uit contracten	253.968	228.716
Totaal netto-omzet	422.840	398.368
Overige bedrijfsopbrengsten	16.744	18.173
Totaal	439.584	416.541

De inkomsten uit zeehavengeld zijn ten opzichte van het eerste halfjaar van 2023 gedaald. Deze daling wordt met name veroorzaakt door de hogere beladingsgraad met als gevolg een lagere prijs per ton.

De inkomsten uit contracten (onder andere huur, erfpacht en kadegelden) zijn toegenomen door nieuwe contracten, indexeringen, vermindering in aanloopreducties en prijssherzelingen. Dit betreffen langjarig afgesloten contracten.

De overige bedrijfsopbrengsten bestaan met name uit opbrengsten uit zandverkoop, baggerwerkzaamheden voor derden, slibopslag voor derden en de bijdrage voor het Verkeers Begeleidend Systeem.

De bedrijfsopbrengsten worden volledig gegenereerd in Nederland.

Som der operationele lasten

(bedragen x € 1.000)	HY1 2024	HY1 2023
Lonen, salarissen en sociale lasten	67.453	60.603
Exploitatielasten	77.050	72.332
Overige bedrijfslasten	3.419	1.688
Totaal	147.922	134.623

De totale kosten zijn toegenomen met 13,3 miljoen euro. De stijging wordt voornamelijk veroorzaakt doordat de exploitatielasten over de gehele breedte zijn toegenomen als gevolg van indexatie van tarieven. Daarnaast is het effect van de CAO verhoging per 1 juli 2023 zichtbaar in de lonen, salarissen en sociale lasten.

Financiële baten en lasten

(bedragen x € 1.000)	HY1 2024	HY1 2023
Rentebaten langlopende vorderingen	46	84
Overige rentebaten	6.612	1.966
Valutaverschillen	29	-51
Totaal financiële baten	6.687	1.999
Rentelasten financieringen	30.230	29.392
Rentelasten voorzieningen (personeelsregelingen en bodemsanering)	-671	735
Geactiveerde rente over materiële vaste activa-in aanbouw	-2.990	-1.458
Overige rentelasten	306	450
Totaal financiële lasten	26.875	29.119
Totaal financiële lasten	20.188	27.120

Over de materiële vaste activa in aanbouw wordt rente geactiveerd (bouwrente) gedurende de periode van de vervaardiging van het actief. De bouwrente wordt berekend op basis van de gewogen gemiddelde rentevoet van het vreemd vermogen van Havenbedrijf Rotterdam. Het gehanteerde percentage in de eerste helft van 2024 is 1,66% (eerste helft 2023: 1,37%).

De stijging in de rentebaten is het gevolg van een hogere gemiddelde stand van de liquide middelen.

De rentelasten voorzieningen ziet met name toe op de voorziening bodemsanering. De mutatie wordt veroorzaakt door fluctuaties in de rente die wordt toegerekend.

Resultaat deelnemingen

Het resultaat deelnemingen voor het eerste halfjaar van 2024 bedraagt 4,1 miljoen euro (eerste halfjaar 2023: -/- 3,4 miljoen euro). De mutatie wordt veroorzaakt doordat in de eerste helft van 2023 de premie voor de garantieregeling inzake Porthos is verantwoord (7,3 miljoen euro).

Belastingen

De belastingen in de winst-en-verliesrekening over het eerste halfjaar van 2024 bestaan uit latente en acute belastingen. De latente belastingen betreft voornamelijk de vrijval van de latente belastingvordering voor het eerste halfjaar 2024 (-/- 16,5 miljoen euro) en de correctie immateriële vaste activa voorgaande jaren (18,8 miljoen euro). De acute belastingen betreft de acute vennootschapsbelasting in het eerste halfjaar van 2024 (-/- 28,5 miljoen euro) en de correctie op de acute vennootschapsbelasting voorgaande jaren (-/- 12,7 miljoen euro). Voor de acute belastinglast over 2024 is een vennootschapsbelastingtarief van 25,8% toegepast.

(bedragen x € 1.000)	HY1 2024
Latente belastingen	
Vrijval belastinglatentie 2024	-16.480
Correctie latente belastingvordering immateriële vaste activa voorgaande jaren	18.783
Correctie fiscale afschrijving gebouwen en overige materiële vaste activa	206
	2.510
Acute belastingen	
Schatting acute vennootschapsbelasting 2024	-28.540
Acute vennootschapsbelasting 2023	-16.203
Acute vennootschapsbelasting 2022	3.515
	-41.228
Totaal	-38.719

Op 30 juni 2024 bedraagt de latente belastingvordering 1.018,6 miljoen euro. De latente belastingvordering valt vrij in de volgende termijnen:

(bedragen x € 1.000)	1 jaar	1 - 5 jaar	5 - 10 jaar	> 10 jaar	TOTAAL
	32.830	131.980	148.319	705.489	1.018.618
30 juni 2024	32.830	131.980	148.319	705.489	1.018.618

De effectieve belastingdruk betreft de belastingen (acute en latente belastingen) gedeeld door het resultaat voor belastingen. Dit resulteert in een effectieve belastingdruk van 21,7%. De lagere belastingdruk is het gevolg van de toepassing van de energie-investeringsaftrek.

(bedragen x € 1.000)	
Resultaat van de fiscale eenheid VPB voor belastingen	178.516
Belastingen	38.719
Effectieve belastingdruk	21,7%

Transacties met verbonden partijen

Alle deelnemingen alsmede bestuurders, commissarissen en aandeelhouders (de gemeente Rotterdam en het Rijk) worden aangemerkt als verbonden partij. Alle transacties met verbonden partijen zijn onder normale marktvoorwaarden aangegaan.

Resultaatverwerking

Het resultaat na belastingen over de eerste helft van 2024 bedraagt 148,2 miljoen euro. Dit is verwerkt in de halfjaarcijfers van 2024 als 'Te bestemmen resultaat', als onderdeel van het eigen vermogen. Het resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening voor belastingen over de eerste helft van 2024 is 182,8 miljoen euro (eerste halfjaar 2023: 157,7 miljoen euro).

Met het besluit van de Algemene vergadering van aandeelhouders in maart 2024 is het dividend 2023 (129,0 miljoen euro inclusief dividendbelasting) in de eerste helft van 2024 uitgekeerd, ook de volledige dividendbelasting is betaald. Het restant van het nettoresultaat uit 2023 (104,5 miljoen euro) is toegevoegd aan de overige reserves.

Gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn geen gebeurtenissen na balansdatum geweest die nadere informatie geven over de feitelijke situatie per balansdatum dan wel van belang zijn voor de oordeelsvorming van de gebruikers van het halfjaarbericht.

Havenbedrijf Rotterdam N.V.

17 juli 2024

Algemene Directie

Ir. B. (Boudewijn) Siemons

President Directeur (CEO) en Directeur Infrastructuur & Maritieme Zaken (COO) a.i.

drs. V.D.I.V. (Vivienne) de Leeuw

Directeur Financiën & Informatievoorziening (CFO)

Beoordelingsverklaring onafhankelijke accountant

Aan: De directie en raad van commissarissen van Havenbedrijf Rotterdam N.V.

Onze conclusie

Wij hebben de in dit halfjaarbericht opgenomen tussentijdse financiële informatie over de periode 1 januari 2024 tot en met 30 juni 2024 van Havenbedrijf Rotterdam N.V. beoordeeld.

Op grond van onze beoordeling hebben wij geen reden om te veronderstellen dat de in dit halfjaarbericht opgenomen tussentijdse financiële informatie 1 januari 2024 tot en met 30 juni 2024 van Havenbedrijf Rotterdam N.V. niet, in alle van materieel belang zijnde aspecten, is opgesteld in overeenstemming met Richtlijn voor de jaarverslaggeving 394, 'Tussentijdse Berichten'.

De tussentijdse financiële informatie bestaat uit:

- De balans per 30 juni 2024.
- De verkorte winst- en verliesrekening eerste halfjaar 2024.
- Het verkorte kasstroomoverzicht eerste halfjaar 2024.
- De toelichting met informatie van materieel belang over de belangrijke grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor onze conclusie

Wij hebben onze beoordeling verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse Standaard 2410, 'Het beoordelen van tussentijdse financiële informatie door de accountant van de entiteit'. Deze beoordeling is gericht op het verkrijgen van een beperkte mate van zekerheid. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de beoordeling van de tussentijdse financiële informatie'.

Wij zijn onafhankelijk van Havenbedrijf Rotterdam N.V. zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Daarnaast hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen assurance-informatie voldoende en geschikt is als basis voor onze conclusie.

Verantwoordelijkheden van de directie en de raad van commissarissen voor de tussentijdse financiële informatie

De directie is verantwoordelijk voor het opstellen van de tussentijdse financiële informatie in overeenstemming met de Richtlijn voor de jaarverslaggeving 394, 'Tussentijdse Berichten'. In dit kader is de directie verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die de directie noodzakelijk acht om het opstellen van de tussentijdse financiële informatie mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

De raad van commissarissen is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de vennootschap.

Onze verantwoordelijkheden voor de beoordeling van de tussentijdse financiële informatie

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een beoordelingsopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte assurance-informatie verkrijgen voor de door ons af te geven conclusie.

De mate van zekerheid die wordt verkregen bij een beoordelingsopdracht is aanzienlijk lager dan de zekerheid die wordt verkregen bij een controleopdracht verricht in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden. Derhalve brengen wij geen controleoordeel tot uitdrukking.

Wij hebben deze beoordeling professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse Standaard 2410.

Onze beoordeling bestond onder andere uit:

- Het verwerven van inzicht in de entiteit en haar omgeving met inbegrip van de interne beheersing, en in het van toepassing zijnde stelsel inzake financiële verslaggeving, om gebieden in de tussentijdse financiële informatie te kunnen identificeren waar het waarschijnlijk is dat zich risico's op afwijkingen van materieel belang voor zullen doen als gevolg van fouten of fraude, het in reactie hierop opzetten en uitvoeren van cijferanalyses en andere beoordelingswerkzaamheden om op die gebieden in te spelen en het verkrijgen van assurance-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor onze conclusie.
- Het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing met betrekking tot het opstellen van tussentijdse financiële informatie.
- Het inwinnen van inlichtingen bij de directie en andere functionarissen van de vennootschap.
- Het uitvoeren van cijferanalyses met betrekking tot de informatie opgenomen in de tussentijdse financiële informatie.
- Het verkrijgen van assurance-informatie dat de tussentijdse financiële informatie overeenkomt met of aansluit op de onderliggende administratie van de vennootschap.
- Het evalueren van de verkregen assurance-informatie.
- Het overwegen of zich wijzigingen hebben voorgedaan in de grondslagen voor de financiële verslaggeving of de toepassing daarvan en of nieuwe transacties de toepassing van nieuwe grondslagen voor de financiële verslaggeving noodzakelijk maken.
- Het overwegen of de directie alle gebeurtenissen heeft onderkend die een aanpassing van of een toelichting in de tussentijdse financiële informatie kunnen vereisen.
- Het overwegen of de tussentijdse financiële informatie is opgesteld en weergegeven in overeenstemming met het van toepassing zijnde stelsel van financiële verslaggeving en de onderliggende transacties en gebeurtenissen zonder materiële afwijkingen weergeeft.

Rotterdam, 17 juli 2024

Deloitte Accountants B.V.

Was getekend: drs. G.J. Straatman RA